

Panorama knih

Pavel Paleček: Spolek mediků Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně 1919 – 1999

Masarykova univerzita vydala publikaci mapující historii Spolku mediků. Její autor, student Historického ústavu Filozofické fakulty Masarykovy univerzity Pavel Paleček se tomuto tématu věnoval v minulosti i na stránkách Universitas. Výročí 80 let od založení prvního lékařského spolku je jistě dlouhá doba, za kterou lze jednotlivá období důkladně rozebrat a bilancovat.

Brněnský Spolek československých mediků se ustavil sice samostatně, avšak za pomoci kolegů z Univerzity Karlovy. Náplní jeho činnosti byla v prvních letech existence brněnské univerzity snaha spolupracovat s pedagogickým sborem fakulty na stálém zvyšování úrovně poskytovaného vzdělání. K tomu brněnský spolek výrazně přispěl vydáváním skript a moderních českých učebnic medicíny. Nikdy neměl pak už spolek tak velký vliv na chod fakulty jako v této době. Spolek zřídil vlastní knihovnu, pořádal divadelní představení, plesy, lyžařské zájezdy anebo prázdninové praxe v zahraničí. Největšího finančního rozkvetu se těšil paradoxně na počátku ekonomické krize 30. let. První delegaci studentů, kterou přijal z naší univerzity prezident T. G. Masaryk, vedli tehdy právě medicí.

Poměrně malý prostor věnuje autor ostatním spolkům působícím v té době na Lékařské fakultě (židovským a německým) a ke své práci rovněž nevyužil prameny Svazu čs. studentsva v Brně, v němž byli medicí také aktivní (obecně se touto problematikou zabývala Renata Veselá ve své práci Spolkový zákon v praxi některých brněnských fakultních spolků 1919-1952, MU 1995).

Období před druhou světovou válkou znamenalo politizaci spolkového života, na rozdíl od pražských mediků se brněnští teh-

dy jasně postavili proti rasovým zákonům. V roce 1939 byla činnost spolku zastavena, avšak formálně byl zlikvidován až v roce 1944. Poválečná obnova netrvala dlouho, ale únorová očista studentů Lékařské fakulty MU v roce 1948 znamenala definitivní vyloučení některých studentů z vysokoškolského studia a „očistila“ také správní výbor spolku. V roce 1952 se spolek sloučil s Revolučním odborovým hnutím, konkrétně s jeho Svazem zaměstnanců a studentů vysokých škol a vědeckých ústavů. Zajímavý byl pokus o obnovu spolkového života v roce 1968. Spolek brněnských mediků vzdoroval nátlaku Krajského národního výboru až do roku 1970, protože měl samostatnou registraci na Ministerstvu vnitra.

V roce 1989 se spolek mediků v Brně obnovil a přihlásil se k prvorepublikové tradici. Právě v této nejnovější historii se však Paleček dopustil několika nepřesností. Prvním starostou spolku totiž nikdy nebyl Jiří Dolina, jak se autor mylně domnívá, nýbrž Vladimír Mičan. Současně vynechává roli děkana LF prof. Lamberta Klabusaše při obnovení spolku, se kterým spolupracoval stávkový výbor studentů, z něhož se zrodil Spolek mediků. Celá kapitola vývoje po roce 1989 je problematická, protože se k ní – překvapivě – nachází nejméně historických dokumentů. Navíc chybí potřebný odstup k hodnocení spolku, který se s tradicemi a snahami prvorepublikového spolku nemohl kvalitativně srovnávat. To jistě bude úkolem dalšího zpracování spolkové minihistorie. Je třeba zároveň připomenout určitou paralelu s přijetím studentů u Masaryka v roce 1933. Prezident V. Havel v roce 1991 přijal oficiálně delegaci brněnského spolku, který organizoval akce za zvýšení prezidentských pravomocí.

Listování v brožurce, především v přílohách, kde je mimo jiné uveden seznam všech funkcí spolku, ukáže čtenářům jména mediků, pro něž byly aktivity v studentském spolku odrazovým můstkem pro jejich další úspěchy po absolvování lékařské fakulty.

G. JATELOVÁ